

Canvi de cadires en l'exportació del moble

El moble valencià ja no és allò que era. Catalunya ha desbancat definitivament el País Valencià com a primer exportador de l'estat espanyol, gràcies a una aposta pel moble de disseny que els valencians no han sabut resseguir.

Els mobles fabricats al País Valencià, que durant molts anys van ser un dels puntals d'una economia amb vocació exportadora, perden gas a favor dels catalans. L'any

passat, els mobles fabricats al Principat van consolidar la primera posició en un rànquing d'exportació que, fins el 2005, havia dominat el País Valencià. Posicions a banda, les dades

de l'Associació Nacional d'Industrials i Exportadors de Mobles d'Espanya (ANIEME) mostren la tradicional potència de catalans i valencians en la fabricació de mobles. L'any passat, Catalunya (31,3%) i País Valencià (22,6%) van acaparar el 53,9% de les exportacions espanyoles. I tot això malgrat que el teixit industrial del moble a l'arc mediterrani el continuen constituint empreses petites, amb pocs recursos financers.

Avantguarda o clàssic. La raó de l'empenta exportadora del moble català en detriment del valencià està en la diferència del producte que comercialitzen els uns i els altres. Els fabricants catalans s'han concentrat en el moble d'avantguarda, que té les principals destinacions als països europeus. El fet de compartir una mateixa moneda, l'absència d'aranzels, econòmica i, sobretot, el gust creixent dels consumidors per un tipus de moble avantgardista, han fet reeixir el moble català al mercat exterior. L'any passat, les exportacions, que havien crescut d'una manera lleugera però segura el decenni anterior, es van disparar amb un espectacular 37,5% respecte al 2006 fins a situar-se a 533,2 milions d'euros (consulteu la taula de la pàgina 61).

La situació al moble valencià és ben diferent. El 2007 ha marcat un punt d'inflexió després de l'evolució del darrer lustre, en què l'exportació del moble havia encadenat un descens amb un altre, en una caiguda lliure que va disparar totes les alarmes en el sector. Tanmateix, l'any passat va ser l'any de l'aterratge. Es va registrar un lleuger creixement del 0,5% que, tot i quedar lluny del 37,5% de Catalunya i del 16,1% de tot l'estat espanyol, simbolitza un punt i a banda molt important per a un sector que començava a desmoralitzar-se. Les raons del comportament erràtic de les exportacions valencianes cal cercar-les de nou en el tipus de productes que es comercialitzen. Els exportadors valencians són especialitzats en un tipus de moble clàssic que, ara per ara, té eixida predominantment a Rússia (augment del 22,8% en les exportacions del 2007) i les antigues repúbliques soviètiques, però que li costa molt de seduir la Unió Europea.

Es tracta, doncs, de mercats molt més inestables políticament i econòmicament, on els clients, a més, no tenen tanta capacitat adquisitiva.

Una de les estratègies per a millorar els resultats de l'exportació del moble valencià seria, a parer d'Amparo Bertomeu, secretària general d'ANIEME, renovar els models que es comercialitzen –sense perdre'n la identitat– per mirar de captar nous clients. Bertomeu es decanta per "actualitzar el moble clàssic tradicional". "Tot i que el gust majoritari a Europa no és el del moble clàssic, sí que hi ha un públic de transició, que no vol un moble avantguardista, sinó un moble clàssic renovat, actual", explica Bertomeu, que pensa que els fabricants valencians podrien atendre aqueixa demanda.

Tot amb tot, per a fer-ho caldria activar estratègies de comercialització per arribar a aqueixos clients potencials, i alhora treballar els canals de distribució. En definitiva, cal abordar dues assignatures pendents d'un sector històricament acostumat a competir per la via dels preus i la devaluació de la moneda i desentrenat a bellugar-se per les xarxes comercials. Malgrat tots aquests entrebancs, la secretària general d'ANIEME es mostra optimista i espera una millora entre el 6% i el 8% en les exportacions del moble valencià el primer semestre de l'any. A més, segons que explica, el fet que es tracte de petites empreses els permet de tenir "molta flexibilitat" per a adaptar-se a les noves situacions.

Per destinació, l'augment de les exportacions en el cas del moble cata-

là va ser especialment significatiu a Bulgària (825,5%), la Xina (288,6%), França (92,5%) i el Marroc (126,1%). També el Marroc va ser un dels principals llocs de destinació per al moble valencià, amb un 47,7% més. Els països emergents, com Ucraïna (18,6%), Turquia (120,4%) o Algèria (14,6%), amb gustos més clàssics, poden convertir-se en una eixida complementària molt important per al moble fabricat al País Valencià. Per contra, les exportacions de tot l'estat espanyol als Estats Units han disminuït d'un 11,4% a causa de la delicada situació econòmica d'aquell país i la fortalesa de l'euro envers el dòlar.

La Xina preocupa, però no és l'única.

Els temps en què les cases de Madrid, Ourense o Sevilla eren decorades exclusivament amb mobles valencians o catalans són més que història. Des de l'any 2003, les xifres d'importació de mobles superen de llarg les de les exportacions. Són lluny els temps en què, com el 1996, les importacions no aplegaven a la meitat de les exportacions. I aquest increment viu una escalada que sembla indeturable: entre el 2006 i el 2007 les importacions van augmentar d'un 30,8%, fins a 3.045 milions d'euros. Les exportacions, per contra, es van quedar en 1.704 milions d'euros; és a dir, la balança comercial fou clarament negativa.

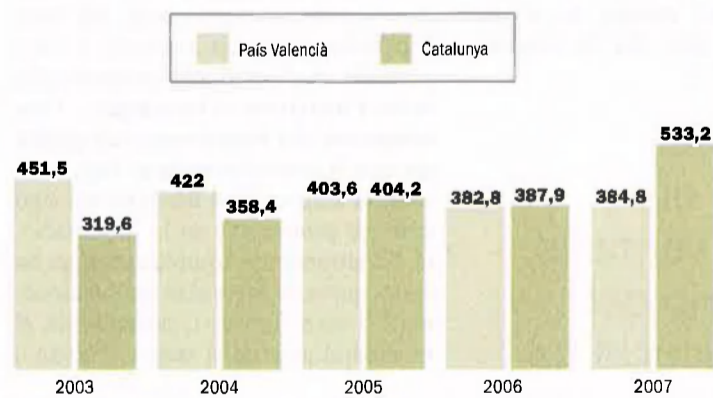
Aquest nou escenari que encaren els fabricants locals és, en bona mesura, responsabilitat de la Xina. Com en molts més sectors, el gegant asiàtic

ha arribat al mercat del moble estatal en forma d'allau, i ha esdevingut el principal lloc d'origen dels productes estrangers. L'any passat, la Xina representava el 21,4% del total de les importacions a l'estat espanyol, i només fa cinc anys a penes si apareixia en el rànquing dels deu principals punts d'origen del moble estranger. Com en el tèxtil, les queixes sobre la qualitat dels mobles asiàtics i els materials emprats per a fabricar-los són constants entre les patronals del sector. Però això no amaga que molts empresaris s'han abocat a l'*aventura asiàtica*, i han traslladat part de la producció a països d'aquell continent. Només a la Xina, segons dades del 2003, hi havia 50.000 empreses de moble que donaven feina a 7,3 milions de persones. L'allau de producte asiàtic, tot i ser important, no representa la principal preocupació dels fabricants valencians i catalans, que saben que els mobles procedents d'Àsia ocupen un segment de mercat de gamma baixa i, per tant, no rivalitzen pel mateix mercat.

Preocupa prou més, per contra, la competència que exerceixen els mobles procedents d'uns altres països europeus que, per la gamma que ofereixen, entren en competència directa amb els fabricants d'ací. En un context de moneda única i de costos cada volta més equiparables, Itàlia, Alemanya (que ha deslocalitzat una part important de la seua producció a la veïna Polònia), França, Portugal o el Regne Unit, acaparen una quota de mercat que, potser amb més bones

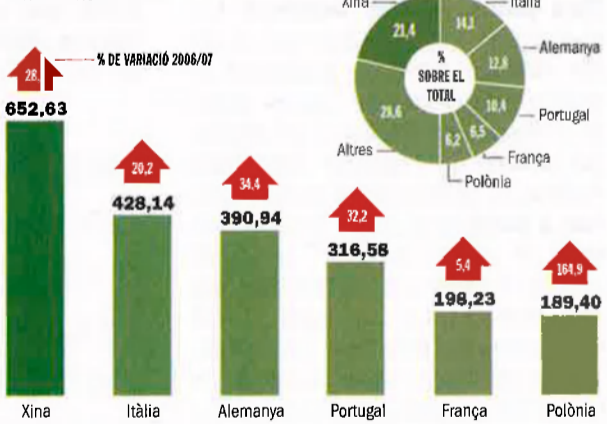
EVOLUCIO DE LES EXPORTACIONS DE MOBLES DE 2003 A 2007

En milions d'euros

PROCEDENCIA DE LES IMPORTACIONS DE MOBLES (2007)

En milions d'euros

Font: Asociación Nacional de Industriales y Exportadores de Muebles de España

Ikea al País Valencià: història d'un desamor

Ikea té onze establiments disseminats per tot l'estat espanyol. I no n'hi ha cap al País Valencià, malgrat que milers de valencians dediquen algun dissabte a l'any a desplaçar-se a l'Hospitalet de Llobregat o a Múrcia, on hi ha els Ikea més pròxims. I si això és així és perquè els fabricants i comerciants del moble valencià s'han oposat de totes passades a deixar implantar la multinacional sueca en territori valencià, amb l'argument que significaria la mort d'aquest sector tradicional de l'economia autòctona. Enmig dels uns i els altres hi ha la Generalitat Valenciana, que és, en darrer terme, qui ha de concedir la llicència comercial perquè Ikea s'installe al territori valencià.

L'interès d'Ikea per obrir una botiga al País Valencià ve de lluny. La multinacional escandinava té plans d'obrir-ne una a València des de fa deu anys, però d'aleshores ençà ha topat amb tota mena d'obstacles, primer per a trobar un emplaçament i després per a obtenir el vist-i-plau de l'administració. Fins ara la Generalitat sempre havia cedit als interessos dels fabricants, conscient que la posició contrària podia tenir un cost polític en certes zones de l'Horta, on hi ha centenars de petites empreses que es veuen amenaçades pel gegant escandinau.

Però el calvari d'Ikea al País Valencià es podria acabar ben aviat. La consellera d'Indústria, Belén Juste, ha abandonat la tradicional actitud proteccionista dels seus antecessors i ha agafat el bou per les banyes. Conscient que el desembarcament d'Ikea es farà tard o d'hora, ha promès al sector del moble valencià que l'empresa sueca només podrà arribar amb unes determinades condicions. Les patronals de fabricants i comerciants, Fevama i Fecomvac, exigeixen que el centre d'Ikea a València compre entre el 30% i el 40% de la seua producció als fabricants valencians. A més, les patronals han obtingut

El centre comercial d'Ikea a Badalona.

el compromís de la conselleria de potenciar la marca Comerços Habitat de la Comunitat Valenciana, un aixopluc per a una estratègia comercial conjunta fins ara inexistent que hauria de ser capaç de contrarestar la competència del producte d'Ikea, identificat amb la baixa qualitat. La multinacional sueca, de moment, no ha dit si atindrà les demandes del sector, per bé que sembla lògic que faça alguna concessió en canvi que, finalment, després de deu anys, tinga la porta oberta a un mercat amb un potencial enorme. Fa dos anys que Ikea va obrir un centre comercial a Múrcia, on el 35% dels clients són valencians, cosa que significa 2,5 milions de compradors. De moment, Alfafar es perfila com l'emplaçament més plausible, atès que la multinacional del moble ja té els permisos del consistori.

posicions, correspondria als fabricants locals.

Més pisos, menys mobles? Exportacions a banda, el ben cert és que des de l'any 2000, la producció de moble resta estancada. Segons dades de l'Observatori Espanyol del Mercat del Moble de l'Institut Tecnològic Aidima, la facturació del sector mobiliari a penes va pujar de tres dècimes entre el 2000 i el 2007: de 8.380 milions d'euros a 8.670 milions, una xifra molt baixa si la comparem amb els increments dels anys precedents. Té cap sentit que l'etapa de més *boom* urbanístic no vaja acompanyada d'un increment de la venda de mobles, un

producte que li és complementari? Per una banda, hi ha la possibilitat que aqueixos habitatges nous, al contrari d'allò que seria normal, no requereixen mobiliari perquè no s'han de convertir en una llar de manera

Després de cinc anys en nombres vermells, l'exportació del moble valencià ha crescut tímidament

immediata, sinó que passaran a perllongar la llarga llista de pisos buits. Aquest fet reforçaria la idea que el *boom* de l'habitatge va tenir un origen merament especulatiu, tal com han defensat alguns analistes. L'altra possible explicació a la desproporció entre l'increment d'habitatges i l'estancament del moble autòcton podria ser que la nova demanda no haja estat coberta amb mobles fabricats ací sinó amb els procedents de la importació. O, dit altrament: el moble estranger ha furtat quota de mercat al moble autòcton. Si això fóra així, potser seria el moment d'asseure el sector al divan...

V. Tena